

Rien Herber: Schaliegas (rood op projectiescherm) levert slechts een klein aandeel ten opzichte van conventioneel gas (bovenste curve).

Herber: ‘Schaliegas gaat ons niet redden’

Om het publiek objectief te informeren over schaliegaswinning, had gemeente Noordoostpolder externe sprekers aangetrokken voor de informatiebijeenkomst dinsdagavond in Marknesse.

MARKNESSE

Rien Herber, hoogleraar geo-energie aan de Rijksuniversiteit in Groningen, was één van de sprekers. Hij is niet voor en niet tegen schaliegaswinning. „Waar ik wel tegen ben is de hype. Aan de ene kant wordt er geroepen dat schaliegaswinning onze laatste redding is en aan de andere kant wordt het weggezet als ontzettend gevaarlijk.

Fraccen

Fraccen, het doorboren van gesteente in de aarde, wordt vooral geassocieerd met schaliegas, „maar het is ook heel aaibaar, zei Herber. „Want zo’n 200 boorputten voor olie- en gaswinning hier in Nederland, zijn gefract. Het gebeurt gewoon.” En als het goed gebeurt, zijn er aan fraccen geen risico’s verbonden, betoogde Herber. Bij het fraccen wordt een mengsel van 99,5 procent water en zand en 0,5 chemicaliën via leidingen de bodem ingepompt. Het zand voorkomt het dichtslibben van het boorgat, nadat het water is weggepompt om het gas te kunnen laten stromen. De chemicaliën zijn nodig om de groei van microben tegen te

gaan. De vrees bestaat dat de chemicaliën het grondwater vervuilen, maar die angst is volgens Herber ongegrond, omdat het gas zich veel dieper in de bodem bevindt dan het grondwater. De eisen die aan de boorputten worden gesteld zijn dermate scherp, dat lekken vrijwel uitgesloten is. „In Amerika zijn in het verleden wel slechte putten gebouwd, maar dat gebeurt in Nederland niet. Er zijn hier wel 3.000 gasputten, maar geen lekkende putten”. Er is in Nederland maar een beperkt aantal chemicaliën waarmee gewerkt mag worden, in tegenstelling tot Amerika. „Daar is in de afgelopen decennia een enorme flurry aan fracfluids de grond in gegaan en dat was allemaal geheim. Hier staat openlijk beschreven wat er gebruikt wordt.”

Trillingen

De trillingen die de boringen teweeg kunnen brengen zijn volgens Herber nooit zwaarder dan 1 op de schaal van Richter. „Die kun je niet voelen, tenzij je op een breuk zit.” Daarvan is de Noordoostpolder geen sprake, maar Boxtel waarvoor ook een

opsporingsvergunning is afgegeven bevindt zich wel op een breuklijn. Het valt bovendien niet uit te sluiten dat de door boringen veroorzaakte trillingen gevoelige meetapparatuur van bedrijven in de regio storen. „Het is goed om daar naar te kijken”, zei Herber in antwoord op een vraag vanuit de zaal.

Geringe opbrengst

„Schaliegaswinning is veilig als er volgens de regels gewerkt wordt”, concludeerde Herber, maar er kleven behalve mitsen ook maren aan. „De opbrengst van een vierkante kilometer schalie is gering, dus er moeten veel putten geslagen worden.” De opbrengst per put neemt snel af, na een jaar al met de helft. „Een put produceert tussen de zeven en tien jaar, daarna is hij dood.” Herber vergeleek de productie met een gasput in Groningen die 60 tot 70 jaar meegaan en 3 miljoen kubieke meter conventioneel gas per dag produceren. „Een schaliegasput produceert 20.000 kuub per dag.” Herber schat dat de Nederlandse bodem 10 tot 30 BCM schaliegas bevat. BCM (billion

cubic meters) staat voor een miljard kubieke meter. Energie Beheer Nederland en TNO rekenen zich veel rijker. „In 2011 gingen ze nog uit van 480 BCM en in 2013 van 740 BCM. Bijna een verdubbeling, zonder dat er een proefboring gedaan is.” Voor 30 BCM schaliegas zijn duizend putten nodig. Per boorlocatie gaat Herber uit van zo’n zes putten. Er moet dus zeker op 150 plaatsen geboord worden om 30 miljard kuub schaliegas te kunnen produceren. Een factor om zeker ook rekening mee te houden is de onrust die schaliegaswinning bovengronds veroorzaakt. Er worden veel boorlocaties aangelegd en vrachtwagens rijden af en aan. Schoon water en zand moeten namelijk worden aangevoerd en vuil water en zand afgevoerd.

Kortetermijnoplossing

Samenvattend stelde Herber: „Schaliegas gaat ons niet redden”. Het is slechts een druppel op een gloeiende plaat, een kortetermijnoplossing. Met tien jaar is die mogelijke bron van energie uitgeput.

tekst en foto Margé Hof